

28.9.2015

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Hankenumero: STM046:00/2015

Lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle tupakkalaksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Savuton Suomi 2030 –yhteistyöverkosto pitää tehtyä luonnosta perinpohjaisena ja selkeänä esityksenä, johon on sisällytetty paljon sellaisia muutoksia, jotka auttavat tupakattoman ja nikotiinittoman Suomen saavuttamista jo vuoteen 2030 mennessä. Erityisen ansiokkaana verkosto pitää sitä, ettei lakiluonnoksessa ole pitäydytty vain tupakkatuotedirektiivin vaatimiin lainsäädännön muutoksiin, vaan on otettu huomioon Maailman terveysjärjestön tupakkapuitesopimuksesta tulevia velvoitteita.

Savuton Suomi 2030 –verkosto kannattaa luonnoksen tupakkatuotedirektiiviä pidemmälle meneviä kansallisia toimenpiteitä lakiluonnoksessa esitetyn mukaisesti. Ne ovat tarpeen tupakattoman ja nikotiinittoman sukupolven kasvattamisessa ja lasten terveyden suojelemisessa.

Savuton Suomi 2030 –verkosto kiinnittää huomiota lausunnossaan erityisesti sähkösavukkeisiin. Verkosto pitää hyvänä, että lakiluonnoksessa pyritään minimoimaan sähkösavukkeisiin ja niiden sisältämään nikotiiniin liittyvät riskit ja ehkäisemään sähkösavukkeita muodostumasta väyläksi alaikäisten nikotiiniriippuvuuteen.

Verkoston mielestä lähtökohtana olisi estää uusien tupakka- ja nikotiinituotteiden markkinoille saattaminen, ellei niitä säädellä lääkelaisissa. Jos niitä ei voida kieltää, niiden tulee olla tiukasti säädeltyjä. Savuton Suomi 2030 –verkosto pitää askeleena oikeaan suuntaan, että sähkösavukkeita ja nikotiininesteitä säädeltäisiin tupakkalaisissa.

Julkisuudessa on raportoitu tutkimuksista, joissa on todettu sähkösavukkeiden olevan poltetuista savukkeista turvallisempia. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen keräämässä tuoreessa tutkimuskatsauksessa todetaan, ettei sähkösavuke ole haitaton tuote, mutta sen kliinisesti merkittävien terveydelle haitallisten vaikutusten arvioiminen vaatii lisätutkimusta.

Myös tieteellinen näyttö sähkösavukkeen tehosta tupakasta vieroituksessa on toistaiseksi heikko. Suurin osa tutkimuksista on poikkileikkaustutkimuksia, eivätkä ne voi asetelmansa johdosta asettaa syy-seuraussuhdetta sähkösavukkeen käytön ja tupakoinnin lopettamisen välillä.

Tutkimuksissa on myös tullut esiin, että sähkösavukkeiden makuaineet saattavat olla terveydelle haitallisia nestemäisessä tai höyrymäisessä muodossa. Tämän vuoksi niiden käyttöä ei tule sallia sähkösavukkeissa ennen kuin niiden turvallisuudesta on saatu tieteellisesti pitävää näyttöä.

28.9.2015

Jos sähkösavukkeet otetaan mukaan tupakkalain säätelyn alaisuuteen, niitä tulisi myös verotuksellisesti kohdella kuin muita savukkeita. Savuton Suomi 2030 -verkosto ehdottaa, että sosiaali- ja terveysministeriö esittäisi valtiovarainministeriölle tupakkaverolainsäädännön muuttamista siten, että nikotiinittomat ja nikotiinilliset sähkösavukkeet rinnastettaisiin verotuksellisesti savukkeisiin ja sähkösavukelaitteet ja -patruunat muihin tupakkatuotteisiin.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kari Reijula'.

Kari Reijula
professori, Helsingin yliopisto
Savuton Suomi 2030 -verkoston puheenjohtaja